

CONSE LH GENERAU D'ARAN

AIRAU DE LENGUA

PRÒVA D'ARANÉS

CERTIFICAT B1

Nòm: _____

Cognòms: _____

DNI num.: _____

Adreça: _____

CP _____ Poblacion: _____

Telefòn: _____

E-mail: _____

Mai de 2023

PART 1

COMPREENÇA LECTORA

Lieg damb atencion aguest tèxte e mèrca damb ua **V** (vertadèr) o damb ua **F** (faus) es proposicions que te presentam ara seguida, segontes çò qu'as liejut.

Aquera saleta ère part dera casa deth borgmèstre, ua des mèis polides de Quiquendone. Construïda d'acòrd damb eth gust flamenc e damb toti es elements imprevisi, capriciosi, pintoresqui e fantasiosi, inerents ara arquitectura ogivau, ère nomentada entre es monuments mèis curiosi dera vila. Un convent de chartrosi o un centre de sordmuts non auesse estat pas mèis silenciós qu'aqueth abitatge. Eth tapatge non i existie; non s'i caminaue, senon que s'i passaue de puntetes; non s'i parlaue, senon que s'i murmurejaue. E totun, ena casa que n'i auie de hemnes; sense compdar ath borgmèstre Van Tricasse, i viuien era sua hemna, era senhora Brigitte van Tricasse, era sua hilha Suzel van Tricasse, e era sua mossa Lotchè Janshéu. Tanben cau parlar dera germana deth borgmèstre, era tia Hermance, ua beata qu'encara se hège a díder Tatanémance, qu'ère com li didie era sua neboda, quan ère petita. E ben, maugrat toti aguesti elements de discòrdia, de tapatge, de charradera, era casa deth borgmèstre qu'ère tranquilla com eth desèrt.

Eth borgmèstre ère un personatge d'ua cinquantea d'ans, ne gras ne magre, ne gran ne petit, ne vielh ne joen, ne vermelh ne esblancossit, ne alègre ne trist, ne content ne engüegiu, ne nerviós ne apatic, ne vantariòu ne umil, ne brave ne dolent, ne generós ne aganít, ne valent ne covard, ne massa ne massa pòc —ne quid nimis—, un òme moderat en tot. Mès ara lentor invariabla des sòn moviments, ara sua maishèra inferiora un shinhau queiguda, ara paupeta superiora tostemp lheuada, ara tèsta lisa com ua placa de coeire jaune e sense ua rega, as muscles pòc prominents, un fisonomista auesse reconeishut facilament qu'eth borgmèstre Van Tricasse ère era flèuma personificada. Jamès —ne per colpa d'ua enrabiada, ne per colpa d'ua passion—, jamès cap d'emocion auie hèt a batanar mèis fòrt eth còr d'aqueth òme ne l'auie hèt a vier vermelh ; jamès es ninetes se li auien contrèt per colpa d'ua irritacion, encara que poguesse èster ben passatgèra. Tostemp portauè boni vestits, ne massa ampli ne massa estreti, que non arribaue a esquintar. Ère cauçat damb ues sabatasses carrades damb tripla sòla e damb hivelhes d'argent, que, coma que li durauen tant, hègen a desesperar ath sòn sabatèr. Portauè en cap un chapèu ample que dataue dera epòca que Flandres se separèc tà tostemp d'Olanda, causa qu'indicaue qu'aqueth venerable capèth hège quaranta ans que servie.

Jules Verne, *Ua fantasia deth Doctor Ox* (traduccion de Verònica Barès)

- ___ Es cases de Quiquendone son bastides seguint totes er estil dera arquitectura ogivau
- ___ Es edificis mèis silenciosi deth lòc èren un convent de chartrosi e un centre de sordmuts.
- ___ Ena casa deth borgmèstre non i auie tapatge perque i auie pòques hemnes.
- ___ Era fraia deth borgmèstre se didie Hermance mèis se hège a díder Tatanémance, perque atau la cridaue era sua neboda quan ère petita.
- ___ Eth borgmèstre auie ath torn de cinquanta ans.
- ___ Eth borgmèstre ère un personatge moderat e lent de moviments.

- ___ Era sua hemna Brigitte auie era paupeta superiora queiguda e era tèsta sense ua rega.
- ___ Ath borgmèstre es ninetes non se li auien contrèt jamès per ua irritacion.
- ___ Es vestits deth borgmèstre auien era mesura exacta e tostemp semblauen nauí.
- ___ Es sabates e eth chapèu auien hivelhes de plata e hège mès de quaranta ans que les auie.

PART 2

COMPREENÇA ORAU

1. Escota er audio damb atencion, qu'ei un tèxte adaptat deth prològ que hec Josèp Arró entara conferéncia "La Vall d'Aran i els catalans" de Josep Sandaran, pronunciada en Barcelona eth 23 d'octobre de 1913.

2. Encercla era **V** (vertadera) o era **F** (faussa) de cada ua d'aguestes senténcias

- V - F** Josep Sandaran obliguèc, ara fòrça, a Josèp Arró a hèr-li un prològ entara sua conferéncia.
- V - F** Er autor deth prològ non se considèra amic de Josep Sandaran.
- V - F** Enta Josèp Arró, er aranés ère ua forma dera lengua catalana.
- V - F** Ath long deth prològ, Josep Arró vante e mòstre es vertuts deth conferenciant e deth tèma desvolopat ena conferéncia.
- V - F** Enta Josèp Arró, Sandaran non ei un gojat intelligent, perseverant e disciplinat.
- V - F** Se liegetz a Sandaran descorbiratz un monolingüe que desconèish eth panorama lingüistic europèu.
- V - F** Entar autor deth prològ, er aranés ei ua lengua isolada, que non a cap de relacion damb es principaus lengües europèes.
- V - F** En passar-les tar aranés, es versions de poèmes catalans hètes per Sandaran pèrden era armonia originau.
- V - F** Josèp Arró afirme que toti es aranesi e es araneses parlen, corrèctament, catalan, castelhan e francés.
- V - F** Er autor ditz qu'es aranesi deth sòn temps èren insociables e pòc confraternizadors.

PART 3

EXPRESSION ESCRITA

1. Complèta aguesta notícia que poderie aparéisher en un diari locau. (*De 85 a 100 paraules*)

PART 4

ORTOGRAFIA GRAMATICA E LEXIC

1. Accentuatz es paraules que calgue:

Era vosta amabla carta me permet de coneisher era situacion.

Que demori impacient ta poder lieger era vosta peça "Eth Perdut".

He molt de temps que non e escrit arren.

Esterem set dies en Tolosa

Era ere de Benós e se maridec en Vilamos

Anaran tas Banhs en hereuer e encara i aura nheu

Era influencia deth clima sera cada cop mes importanta.

De que se n'arris aqueth pec?

2. Entorneja era forma verbau corrècta a) o b):

Quan èra petita (ANAR) tara plaja.

- a) anaue   b) anaua

Jo non (VEIR) eth prètz deth vestit.

- a) vedí   b) vedec

Eth dia que Joan (HÈR) era comunion, nheuae.

- a) hèc   c) hec

Isabèl (ÈSTER o ESTAR) malauta.

- a) estaue   b) ère

Aguesti crespèths (ÈSTER o ESTAR) ben boni.

- a) estàn   b) son

Eth mètge auie prèssa e non (ÈSTER o ESTAR) ne cinc minutes ena consulta.

- a) estè   b) siguí

Aué (ÈSTER o ESTAR) mès cansada qu'ager.

- a) sò   b) estongui

Nosati (PARLAR) tota era net.

- a) parlarem   b) parlèrem

En aqueth temps non i (AUER) cap d'espitau.

- a) auia   b) auie

Deman (TRÈIR) es geranis dehòra.

- a) treirem   b) treiram

3. Remplaça es complements soslinhats peth pronòm o pronòms corresponents:

1. Vau tà Salardú. _____
2. Pòrte ath mainatge en mètge. _____
3. Auem anciams en uart. _____
4. Non voi que vos lheuets de taula. _____
5. Pau non ei amable. _____
6. Parle aranés ara mainada. _____
7. Dèisha es claus dessus dera taula. _____
8. Com vòs eth ueu, fregit o en casca? _____
9. Vau a endreçar tot açò. _____
10. Li pòrte eth pan en casa. _____

4. Complèta es frases damb era forma que correspone: CAP, BRIC, ARREN, ARRÉS.

1. Quan arribèrem en balh non i auie .....
2. Aué non hè ..... de heired.
3. Non me diguec .....
4. Non me paguèren ..... peth servici.
5. Eth hitge non m'agrade .....

PART 5

1. Entorneja era opcion corrècta a), b) o c) des tres que vos proposam:

1. Er an 2022 siguec declarat peth Conselh Generau d'Aran:
  - a) An Robèrt Lafont
  - b) An Sandaran
  - c) An Pepita Caubet

2. Eth lèma dera naua campanha de sensibilizacion der aranés ei:
  - a) Se la parles, hè'c tostep.
  - b) L'as ena punta dera lengua. Trè er aranés.
  - c) Non dèishes que se pèrde. Parla er aranés.

3. Era associacion qu'organize era Corsa pera Lengua se ditz:
  - a) Fondacion Musèu Etnologic dera Val d'Aran
  - b) Lengua Viua
  - c) Associacion Es Paoms

4. Era novèlla mès coneishuda de Mn. Josèp Condò Sambeat ei:
  - a) Eth ser de miejanet
  - b) Era Garona
  - c) Era isla des diamants

5. Quini d'aguesti cantaires o grops de musica son toti aranesi:
  - a) Verd e Blu, Nadau, Alidé
  - b) Sarabat, Corbilhuèrs Cantaires, Hemnes d'Aran
  - c) Alidé, Sarabat, Corau Quate Sons